

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Factsheets VWS 7 December 2020

1. Epidemiologisch beeld
2. Curatieve Zorg
3. Langdurige Zorg
4. Druk op arbeidsmarkt zorg
5. Testen en Traceren

1. Epidemiologisch beeld

Procentuele groei aantal besmettingen afgelopen 7 dagen tov 7 dagen ervoor

Het G-getal	23-nov	22-nov	21-nov	20-nov	19-nov	18-nov	17-nov	16-nov	15-nov	14-nov	13-nov	12-nov	11-nov	10-nov	9-nov	8-nov	7-nov	Trendlijn	Tot-falname	Wenscijen per 100k inv.	Versnoring		
Friesland	0.12	0.19	0.32	0.27	0.30	0.30	0.21	0.16	0.09	-0.04	-0.09	-0.03	-0.07	-0.17	-0.15	0.02	0.11			252.7	309.4	56.7	22.5%
Gelderland-Midden	-0.03	0.03	0.07	0.18	0.22	0.09	0.07	0.04	0.06	-0.02	-0.05	-0.09	0.04	0.14	0.28	0.25	0.36			244.5	292.0	47.5	19.4%
Brabant-Noord	-0.04	-0.02	-0.04	-0.08	-0.09	-0.16	-0.18	-0.12	-0.13	-0.09	-0.03	-0.06	0.05	0.01	0.18	0.33	0.38			209.3	276.4	67.1	32.1%
Midden- en West-Brabant	0.11	0.32	0.07	0.05	0.05	-0.09	-0.11	-0.14	-0.14	-0.18	-0.18	-0.16	-0.07	-0.05	0.07	0.05	0.18			243.0	272.2	29.2	12.0%
Utrecht-Noord	-0.12	-0.12	-0.05	-0.05	-0.13	-0.17	-0.08	-0.08	-0.02	-0.09	-0.02	0.16	0.24	0.13	0.31	0.23	0.32			237.5	268.1	30.6	12.9%
Utrecht	-0.04	0.00	-0.02	0.00	0.04	-0.01	-0.06	-0.05	-0.09	-0.08	-0.05	-0.05	-0.03	0.07	0.19	0.37	0.30			221.7	263.9	42.2	19.0%
Zuid-Holland-Zuid	-0.03	-0.20	-0.14	-0.12	0.05	-0.05	-0.11	-0.19	-0.04	-0.14	-0.17	-0.14	-0.06	-0.03	0.06	0.04	0.15			239.7	263.8	24.2	10.1%
Landstreek-Waterland	-0.05	-0.02	-0.07	-0.10	-0.12	-0.11	-0.18	-0.20	-0.24	-0.19	-0.18	-0.12	0.10	0.22	0.33	0.44	0.50			214.0	258.3	44.2	20.7%
Hollands-Midden	-0.01	-0.01	-0.01	0.03	0.13	-0.01	-0.04	-0.08	-0.13	-0.15	-0.19	-0.23	-0.10	-0.08	-0.01	0.08	0.24			211.7	258.1	46.5	22.0%
Utrecht-Zuid	0.04	0.05	0.04	0.00	-0.05	0.05	0.08	0.05	0.03	0.06	0.10	0.14	0.10	0.10	0.14	0.20	0.34			183.9	256.7	72.8	39.6%
Twente	-0.17	-0.24	-0.13	-0.09	-0.04	-0.09	0.05	-0.01	0.21	0.02	-0.03	0.01	0.05	0.05	0.03	-0.08	-0.11			276.0	255.0	-21.1	-7.6%
Beekdaem-Rijnland	0.00	-0.05	0.00	0.12	0.10	0.10	-0.12	0.19	-0.14	0.15	0.10	0.10	-0.05	-0.11	0.05	-0.10	0.03			234.2	244.1	13.9	5.9%
Gelderland-Zuid	-0.05	-0.10	-0.05	0.02	0.00	-0.04	-0.03	-0.10	0.05	-0.08	-0.04	-0.06	-0.05	0.01	0.18	0.09	0.23			202.8	245.7	42.9	21.2%
Brabant-Zuidoost	-0.05	0.04	-0.05	0.13	0.15	0.07	0.10	0.01	-0.04	-0.07	-0.02	0.18	-0.11	-0.15	-0.02	0.02	0.13			204.5	240.2	35.7	17.5%
Brabant	0.02	0.04	0.07	0.08	0.06	0.09	0.04	0.03	0.08	0.11	0.11	0.09	0.13	0.19	0.24	0.24	0.43			178.6	228.7	50.1	28.0%
Amsterdam-Amstelland	-0.18	-0.07	-0.11	-0.11	-0.07	0.05	0.08	-0.06	-0.11	-0.07	-0.03	-0.04	-0.01	-0.04	0.11	0.16	0.12			212.2	228.1	15.9	7.5%
Haaglanden	-0.11	-0.11	-0.11	-0.07	-0.07	-0.05	-0.09	-0.06	-0.09	-0.11	-0.11	-0.13	-0.11	-0.02	0.03	0.13	0.19			194.0	222.8	28.8	14.9%
Kennemerland	-0.25	-0.29	-0.16	0.03	-0.02	0.17	0.10	0.12	0.13	0.23	0.10	0.08	-0.01	-0.06	-0.06	-0.05	0.08			192.4	222.4	30.0	15.6%
Noord-Holland-Noord	0.09	0.07	0.08	0.07	0.12	0.03	0.04	-0.10	-0.17	-0.28	-0.10	-0.23	-0.09	-0.11	0.11	0.19	0.30			171.3	218.9	47.7	27.8%
Gooi- en Vechtstreek	-0.16	-0.16	-0.15	-0.15	-0.14	-0.26	-0.28	-0.30	-0.34	-0.28	-0.26	-0.19	-0.10	-0.08	0.3	0.86	0.54			138.9	213.2	74.3	53.5%
Noord- en Oost-Gelderland	-0.01	0.01	0.04	0.01	0.11	0.06	0.01	-0.08	-0.07	-0.10	-0.04	-0.12	0.00	0.07	0.22	0.24	0.36			178.3	211.2	32.9	18.4%
Groningen	0.30	0.30	0.32	0.25	0.28	0.32	0.21	0.05	0.04	-0.07	-0.01	0.02	0.05	0.06	0.16	0.24	0.50			121.9	155.5	33.6	27.6%
Drenthe	-0.04	0.01	-0.05	-0.07	-0.11	-0.31	-0.12	-0.13	-0.17	-0.21	-0.18	-0.20	-0.04	-0.16	-0.10	-0.07	0.09			122.0	139.5	17.5	14.3%
Fryslân	0.25	0.29	0.20	0.16	0.08	0.07	-0.06	-0.07	-0.07	-0.10	-0.10	-0.06	0.04	0.08	0.15	0.15	0.23			112.8	129.1	16.3	14.5%
Drenthe	0.21	0.28	0.20	0.20	0.00	0.23	0.12	-0.10	-0.17	-0.22	-0.23	-0.17	-0.26	-0.23	-0.12	-0.01	0.08			109.1	115.5	12.2	11.8%
NEDERLAND	-0.03	-0.03	-0.02	-0.02	0.01	-0.03	-0.03	-0.07	-0.07	-0.09	-0.08	-0.09	-0.03	-0.02	0.09	0.12	0.21			202.1	235.8	33.6	16.6%

Het G-getal geeft de procentuele groei weer van het aantal besmettingen in de afgelopen zeven dagen ten opzichte van de zeven dagen ervoor. Zolang het G-getal positief is, neemt het aantal besmettingen per dag toe. Zodra het G-getal negatief is, daalt het aantal besmettingen.

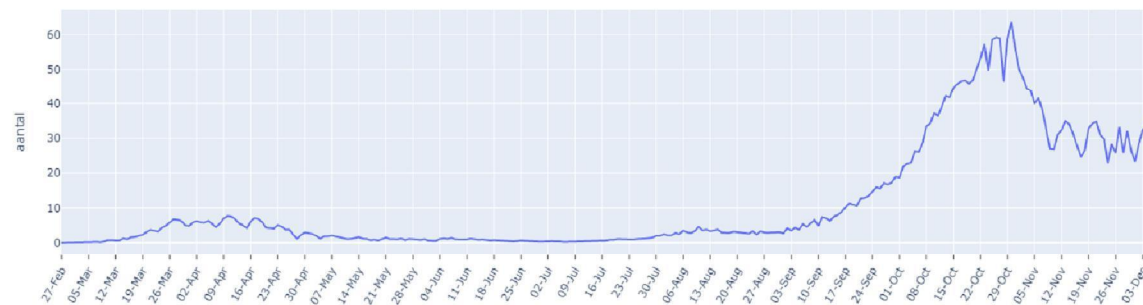
Ontwikkeling epidemie Juli – Augustus – September – Oktober – November – December 2020

In de maand juli nam het aantal besmettingen gestaag toe, met een tijdelijke piek rond half augustus. Daarna een korte daling en nieuwe stevige opleving na 1 september. Sinds drie weken daalt het aantal nieuwe besmettingen en deze daling lijkt te stagneren. Echter, het aantal testen uitgevoerd door de GGD'en is toegenomen en het percentage positieve testen lijkt nog steeds af te nemen.

TREND Positieve testuitslagen (landelijk)

Begin juli:	circa 70 positieve testen	(circa 0,6%)
Half augustus:	circa 650	(circa 3,5%)
Rond 1 september:	circa 500	(circa 2,9%)
Rond 1 oktober:	circa 3.250	(circa 10,5%)
14 oktober:	7.305	(circa 14,0%)
27 oktober:	10.315	(circa 17,9%)
3 november:	7.776	(circa 16,6%)
12 november:	5.635	(circa 14,5%)
7 december	7.134	(circa 11%) *wekelijks percentage

7 december: aantal positieve testuitslagen per 100.000 inwoners: 41

FIGUUR (t/m maandag 7 december): trend in positieve testuitslagen per 100.000 landelijk

FIGUUR (t/m maandag 7 december): trend in percentage positief landelijk

TREND Aantal besmettelijke personen

Conform nieuwe rekenmethode RIVM sinds 13 oktober. Nieuwe methodiek is gebaseerd op een groter cohort-onderzoek met meer deelnemers.

Begin juli:	3200 personen	(1 : 5400 personen)
Half augustus:	12.150 personen	(1 : 1430 personen)
1 september:	20.600 personen	(1 : 844 personen)
1 oktober:	126.473 personen	(1 : 137 personen)
10 november:	145.754 personen	(1: 119 personen)
7 december:	100.660 personen	(1: 173 personen)

Toename per leeftijdscohort (percentage positief getest)

LEEFTIJD	6/12	26/11	10/11	3/11	27/10	13/10	1/10	9/9
	1,80%	1,28%	0,97%	0,88%	0,71%	0,54%	0,46%	1,23%
	17,78%	15,79%	11,55%	10,96%	11,01%	13,1%	11,96%	12,81%
	15,08%	15,10%	16,97%	17,22%	17,98%	20,63%	25,22%	29,56%
	13,41%	14,30%	14,53%	14,54%	15,68%	15,26%	14,42%	17,02%
	15,62%	15,26%	17,03%	15,68%	16,69%	15,83%	15,59%	14,30%
	16,71%	16,51%	18,06%	18,98%	18,33%	17,44%	17,04%	14,91%
	10,03%	9,04%	11,21%	10,87%	10,37%	10,02%	8,52%	5,61%
	5,40%	6,64%	5,34%	6,08%	5,66%	4,72%	4,00%	2,28%
	3,16%	4,36%	3,54%	3,54%	2,62%	2,06%	2,06%	1,32%

Prognose epidemie

- De R-waarde is 1,04 (wordt elke dinsdag door RIVM geactualiseerd).
- Dit betekent dat het reproductiegetal is gestegen en we weer rond de 1 zitten. Eén viruscyclus duurt circa 4 à 5 dagen. Van elke 100 mensen worden 104 mensen besmet.
- Afgesproken is dat we duurzaam een R-waarde onder de 0,9 nodig hebben.

Vergelijking met de eerste golf

Vermeden opnamen en sterfte door maatregelenpakket eerste golf

De cijfers hieronder geven weer hoe veel IC- en ziekenhuisopnamen en sterfgevallen er (theoretisch) zouden zijn geweest, als er géén maatregelen waren genomen tijdens de 1e golf. Dat wil zeggen: als we het virus volledig vrij rond hadden laten gaan.

- Vermeden IC-opnames eerste golf: circa 35.800
- Vermeden ziekenhuisopnamen eerste golf: circa 118.000
- Vermeden sterfte eerste golf: circa 134.000 personen
- Gerapporteerde sterfte eerste golf: circa 10.000 personen
- Daarnaast is een onbekende hoeveelheid chronische ziektelast vermeden. Dat wil zeggen: ziektelast, zoals chronische vermoeidheid, die optreedt na infectie.

Waar zitten we nu ten opzichte van de eerste golf?

- We zitten nu op ongeveer 109.000 besmettelijke personen (NIEUWE REKENMETHODIEK)
- Op 21 maart zaten we op ong. 160.000. Dat was 4 dagen nadat we stevige maatregelen hadden afgekondigd.
- Toen liep het aantal besmettelijke personen in een week tijd op naar 167.000 (24 maart) (NIEUWE REKENMETHODIEK)
- En stroomden de IC's en ziekenhuizen in heel korte tijd vol:
- 13 maart: overschrijding grens van 10 IC-opnamen per dag
- 28 maart: piek met 110 IC-opnamen per dag.

Belangrijke verschillen ten opzichte van de eerste golf:

- PRO: meer testen en BCO
- CON: toen bijna voorjaar, nu moet de winter nog beginnen.

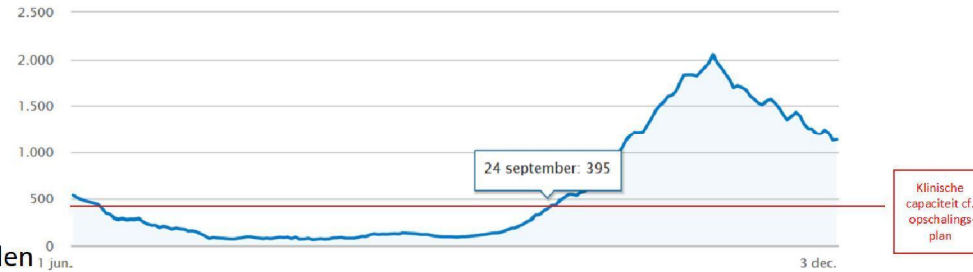

2. Curatieve zorg

Bezetting COVID-ziekenhuisbedden: IC en kliniek

Bezetting klinische COVID bedden

- Klinische instroom COVID: 17 september voor het eerst boven de 40 (signaalwaarde), namelijk 44, en vanaf dat moment niet onder de 40 geweest.
- Klinische bezetting COVID: 25 september voor het eerst boven de 400, namelijk 431, en vanaf dat moment niet onder de 400 geweest.

Bezetting COVID IC-bedden

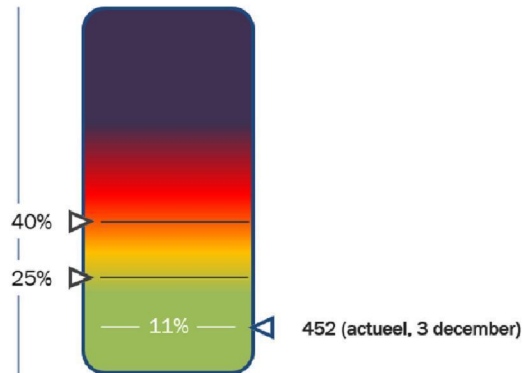
- IC-instroom COVID: 21 september voor het eerst boven de 10 (signaalwaarde), namelijk 11, en vanaf dat moment niet onder de 10 geweest.
- IC-bezetting COVID: 7 oktober voor het eerst boven de 200, namelijk 210, en vanaf dat moment niet onder de 200 geweest.

Bron: <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl>, d.d. 3 december 2020

Afschaling, uitgestelde zorg en gemiste verwijzingen

Hoeveel in de reguliere IC-zorg af te schalen?

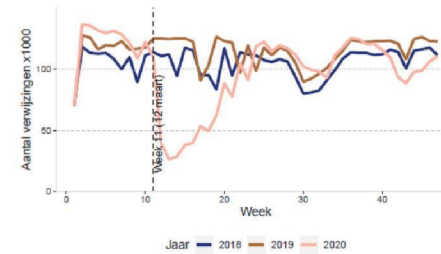
Stuwmeer aan inhaalzorg bestaat uit 3 groepen:

- Mensen die wel zorg nodig hebben, maar niet naar de huisarts zijn gegaan tijdens de crisis.
- Mensen die op de wachtlijst stonden voor de coronacrisis begon en door de crisis nog niet zijn geholpen.
- Mensen die tijdens de crisis wel een verwijzing hebben gekregen, maar nog niet geholpen zijn

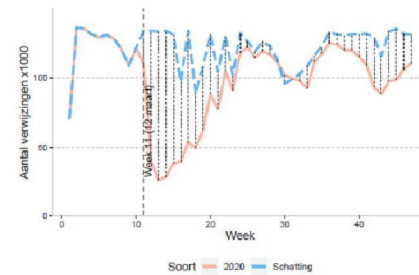
- Vanaf maart hebben er in totaal 1.073.000 minder verwijzingen plaatsgevonden dan dat we zouden verwachten zonder crisis.
- Op dit moment ligt het aantal verwijzingen op 84% van het verwachte aantal verwijzingen zonder coronacrisis.
- In de laatste 2 weken is het aantal verwijzingen 46 duizend minder dan verwacht

Bron: LCPS, d.d. 3 december 2020

Landelijke verwijzingen per week

Schatting stuwmeer verwijzingen per week

Bron: NZa – Analyse van de gevolgen van de coronacrisis voor verwijzingen naar de medisch-specialistische zorg, d.d. 27 november 2020

Zorgdruk op de IC

IC-beddencapaciteit prognose,
excl. influenza & opleving feestdagen

Effecten

Maximale piekbezetting bezette bedden:	981
Maximaal piekbelasting benodigde bedden:	1.177
Moment piekbelasting:	medio jan
Moment <1.150 bedden:	eind jan
Moment < 1.050 bedden:	medio mrt
Moment ruimte inlopen uitgestelde zorg:	begin mrt
Relatieve achterstand t.o.v. niveau 1/9*:	15.500 ligdagen

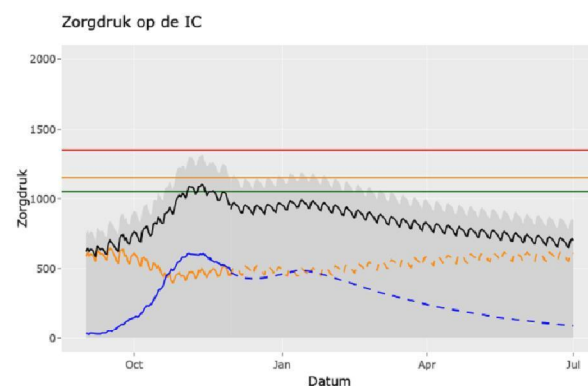
IC-beddencapaciteit prognose,
incl. influenza & opleving
feestdagen

Effecten

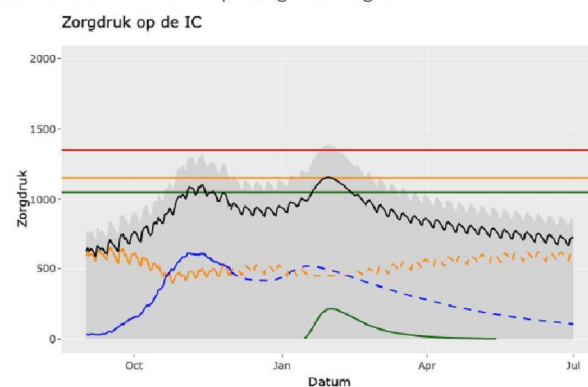
Maximale piekbezetting bezette bedden:	1.153
Maximaal piekbelasting benodigde bedden:	1.386
Moment piekbelasting:	eind jan
Moment <1.150 bedden:	begin mrt
Moment < 1.050 bedden:	begin apr
Moment ruimte inlopen uitgestelde zorg:	begin apr
Relatieve achterstand t.o.v. niveau 1/9*:	19.500 ligdagen

Bron: LCPS, d.d. 3 december 2020

Scenario actuele R ($R=1,04$), met daling bij $R=0,95$ vanaf januari

Scenario actuele R ($R=1,04$), met daling bij $R=0,95$ vanaf januari,
incl. Influenza en korte opleving feestdagen

Zorgdruk op de IC (duiding)

- De scenario's zijn gebaseerd op een $R=1,04$ (actuele waarde)
- Het aandeel Covid-IC bedraagt 47% van het totaal aantal IC-opnames (peildatum 3 december)
- Wanneer geen rekening gehouden wordt met influenza en een mogelijke opleving van Covid tijdens Kerst en nieuwjaar, is bij de huidige R-waarde opschaling van IC-capaciteit tot 1.150 IC-bedden benodigd tot eind januari.
- Wanneer er rekening wordt gehouden met influenza, dan zal bij de huidige R-waarde opschaling van IC-capaciteit tot 1.350 bedden in januari noodzakelijk zijn.
- Wanneer er rekening wordt gehouden met zowel influenza als een mogelijke opleving van Covid tijdens Kerst en nieuwjaar, dan is opschaling van IC-capaciteit tot boven 1.350 bedden noodzakelijk.
- Afhankelijk van het effect van maatregelen en de ontwikkeling van de R-waarden dat in de loop van maart/begin april het aantal benodigde IC-bedden zal dalen tot onder het niveau van 1.050 en er structureel ruimte ontstaat om het stuwmeer aan uitgestelde zorg met een IC-indicatie weg te gaan werken.

Zorgdruk op de kliniek

Klinische beddenscapaciteit prognose,
excl. influenza & opleving feestdagen

Effecten

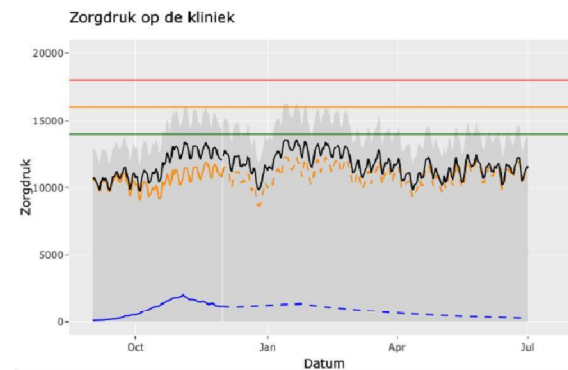
Maximale piekbezetting bezette bedden:	13.535
Maximaal piekbelasting benodigde bedden:	1.6265
Moment piekbelasting:	medio jan
Moment <16.000 bedden:	eind feb

Klinische beddenscapaciteit prognose,
incl. influenza & opleving feestdagen

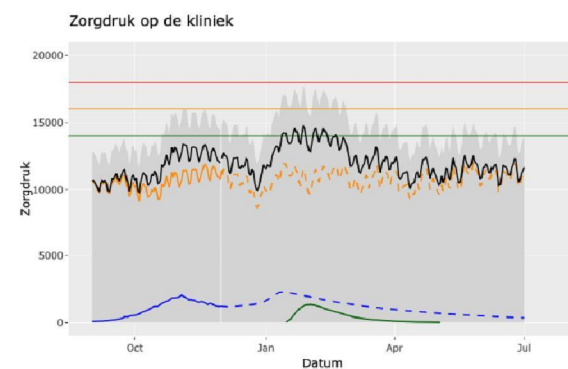
Effecten

Maximale piekbezetting bezette bedden:	14.771
Maximaal piekbelasting benodigde bedden:	17.752
Moment piekbelasting:	medio jan
Moment <16.000 bedden:	eind feb

Scenario actuele R ($R=1,04$), met daling bij $R=0,95$ vanaf januari

Scenario actuele R ($R=1,04$), met daling bij $R=0,95$ vanaf januari, incl. Influenza en korte opleving feestdagen

Bron: LCPS, d.d. 3 december 2020

Zorgdruk op de kliniek (duiding)

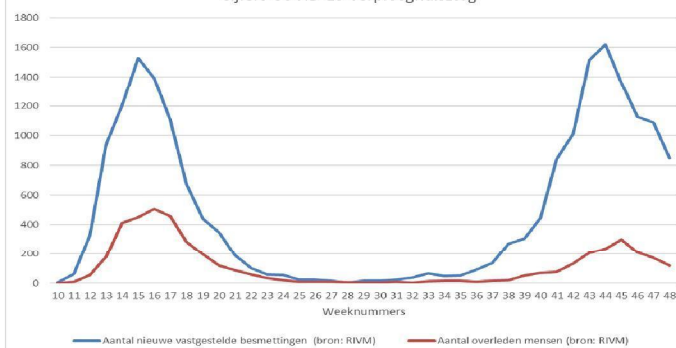
- De scenario's zijn gebaseerd op een $R=1,04$ (actuele waarde 3 december)
- Het aandeel Kliniek Covid bedraagt 10% van het totaal aantal klinische opnamen (excl. vrouw-kind-zorg) (peildatum: 3 december)
- Als er geen opleving plaatsvindt van het aantal besmetting tijdens kerst en nieuwjaar waardoor de R-waarde tijdelijk oploopt, zal de totale druk op de klinische capaciteit rond de 16.000 bedden liggen. Als er wel een tijdelijke toename ontstaat, kan het aantal benodigde kliniek bedden oplopen tot bijna 18.000 bedden.
- Op landelijke schaal is het effect van de 2e golf op de kliniek bedden minder 'ontwrichtend' dan in vergelijking tot de IC-capaciteit. De kliniekc capaciteit is om die reden veel minder restrictief om uitgestelde zorg te hervatten.

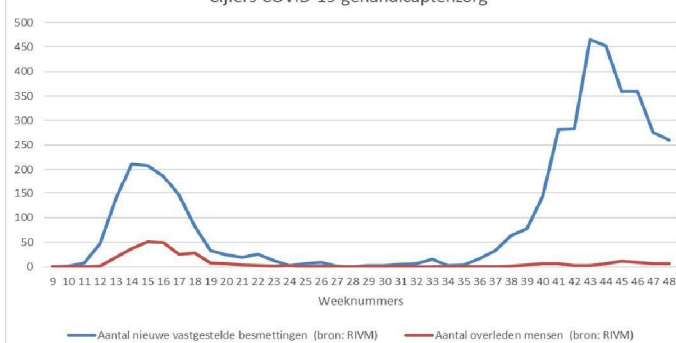
3. Langdurige zorg

Besmettingen langdurige zorg

Cijfers COVID-19 verpleeghuiszorg

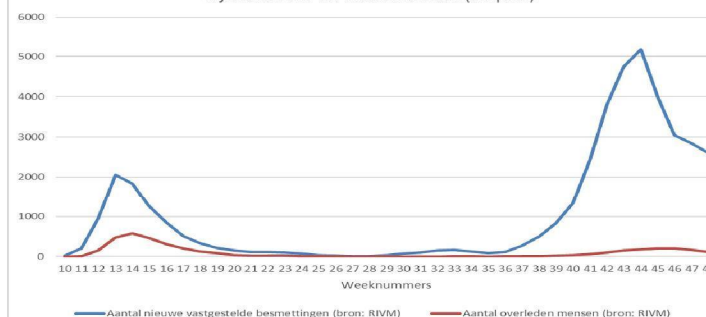
Cijfers COVID-19 gehandicaptenzorg

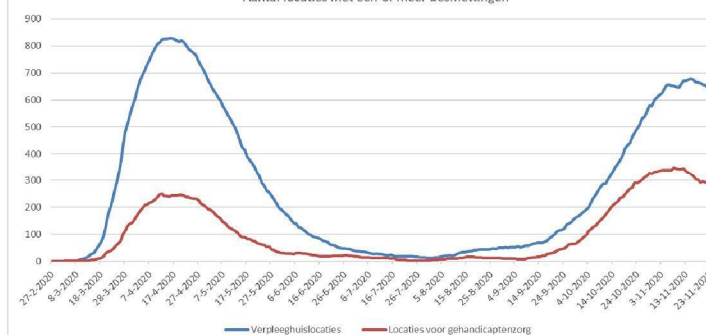
Boodschap

- Vanaf week 45 zien we een afname van het aantal besmettingsgevallen in verpleeghuizen, de gehandicaptenzorg en bij thuiswonende ouderen boven de 70 plus.
- Er is echter nog steeds sprake van een hoog aantal nieuwe besmettingen.
- Het aantal besmette verpleeghuislocaties en locaties voor gehandicaptenzorg neemt af.

Cijfers COVID-19 ouderen thuis (70 plus)

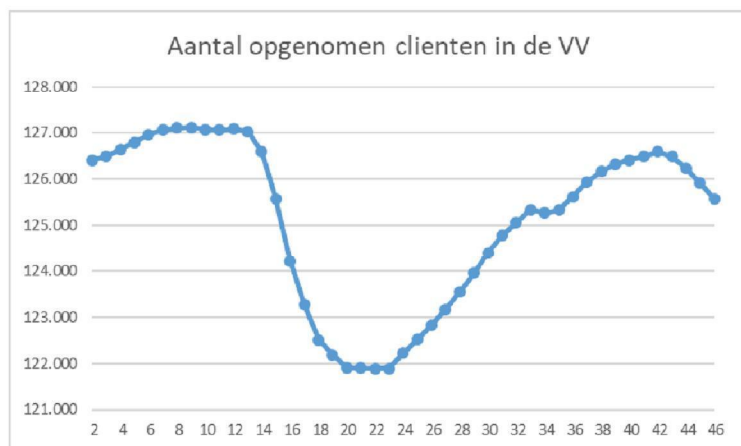

Aantal locaties met één of meer besmettingen

Zorgketen ouderen onder druk

2019-2020

Toelichting: Verpleegdagen in verpleeghuizen (Wlz)

- Indicator: Aantal opgenomen cliënten met VV-indicatie
- Bron: CBS/ MLZ (wekelijkse updates)
- Afschaling: totaal: 609.000 dagen verblijf (cumulatief tot en met week 46). T.o.v. van dezelfde periode vorig jaar is dat een productieverlies van 2%.

Aantal plekken eerstelijnsverblijf (Zvw) gereserveerd voor patiënten met COVID-19

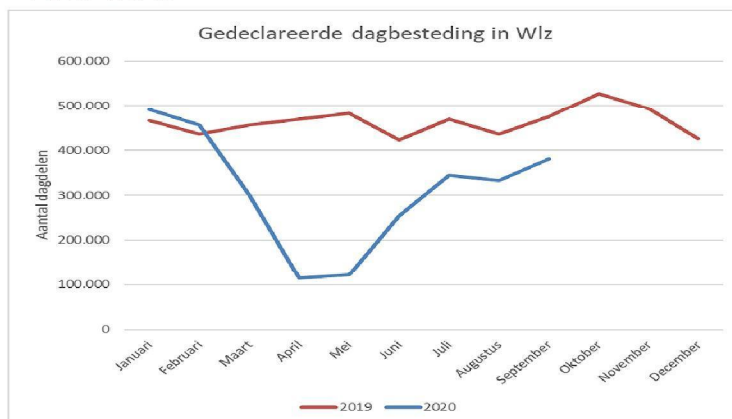
- Momenteel zijn 858 ELV plekken gereserveerd voor Covid-19 patiënten om de ziekenhuizen te ontlasten. Dit vraagt extra personele capaciteit.

Boodschap

- Na de eerste golf is het aantal bewoners in verpleeghuizen gedaald met ca. 5.000 personen.
- Dit aantal is in lijn met het aantal van 5.100 overledenen aan Corona in verpleeghuizen in het eerste halfjaar (Bron: CBS, doodsoorzaken).
- Vanaf week 23 vindt in de verpleeghuizen geleidelijk herbezetting plaats. De laatste weken neemt de leegstand weer toe.
- Na week 46 zijn er ca. 1.475 plekken niet bezet.
- Vooral vanwege **het verbod op bezoek lag** het aantal nieuwe opnamen tijdens de eerste golf in de verpleeghuizen fors lager.
- Doel is continuïteit van zorg in de gehele keten. De toenemende druk op de zorg en het personeel vertaalt zich wederom in een daling (vanaf week 42) van het aantal opgenomen cliënten met directe gevolgen voor de druk op de ziekenhuizen en de zorg thuis (wijkverpleging en thuiszorg).**

Continuïteit van dagbehandeling en dagbesteding niet haalbaar

2019-2020

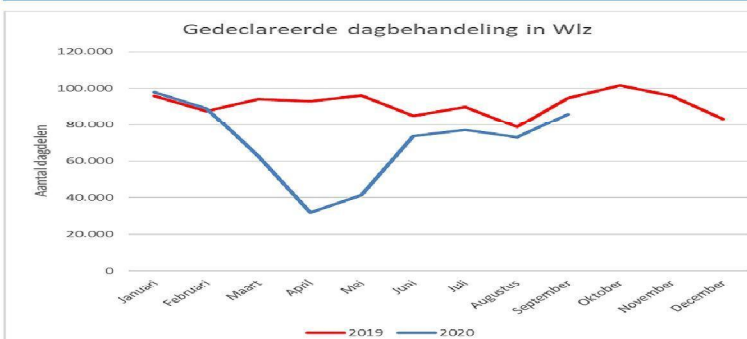

Toelichting: Dagbehandeling (Wlz)

- Indicator: Aantal gedeclareerde dagdelen dagbehandeling
- Bron: Vektis (maandelijkse updates)
- Dagbehandeling in groepsverband is een aanbod waar cliënten met een beperking gebruik van maken die op basis van een specifiek behandeldoel leren omgaan met (de gevolgen van) hun aandoening.
- Na de eerste golf is het aantal gedeclareerde dagdelen dagbehandeling gedaald van 100.000 dagdelen naar 30.000 dagdelen. Na mei jl. neemt de productie weer toe.
- De afschaling van maart tm september is 187.000 dagdelen. Ten opzichte van dezelfde periode in 2019 is dat **een productieverlies van 30%**.
- Het betreft hier dagbehandeling (links) en dagbesteding (rechts) *in groepsverband* via zorg in natura thuis (dagbehandeling 3.100 cliënten, dagbesteding 18.000 cliënten) of dagactiviteiten van opgenomen personen die niet door de verblijfsinstelling wordt geleverd.

Boodschap

- Tijdens de eerste golf is de dagbehandeling en dagbesteding in de langdurige flink zorg afgeschaald. In juni jl. en juli was herstel zichtbaar.
- N.a.v. de eerste golf is geconcludeerd dat de continuïteit van dagbehandeling en dagbesteding op peil moet blijven.
- Echter, op dit moment ligt het niveau van dagbesteding op tweederde van het niveau in 2019. De dagbesteding staat dus onder druk.

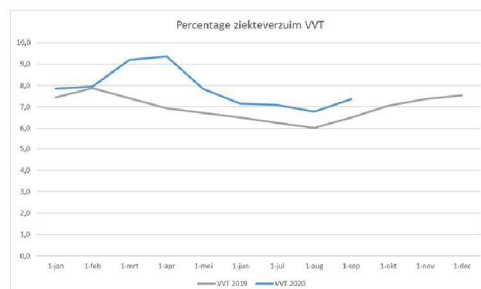
Toelichting: Dagbesteding (Wlz)

- Indicator: Aantal gedeclareerde dagdelen dagbesteding
- Bron: Vektis (maandelijkse updates)
- Dagbesteding: Programma in groepsverband die door hun beperkingen blijvend toezicht nodig hebben. Het aanbod is van belang voor dagstructurering, vervangen van onderwijs/werk, activering en als respijtoorziening.
- Na de eerste golf is het aantal gedeclareerde dagdelen dagbesteding gedaald van 500.000 dagdelen in februari naar 100.000 dagdelen in april. Na mei neemt de productie weer toe, maar ligt nog flink onder het niveau van 2019.
- De afschaling van maart tm september is 1,4 mln. dagdelen. Ten opzichte van dezelfde periode in 2019 is dat **een productieverlies van 42%**.

Ziekteverzuim ondermijnt zorgcontinuïteit 2019-2020

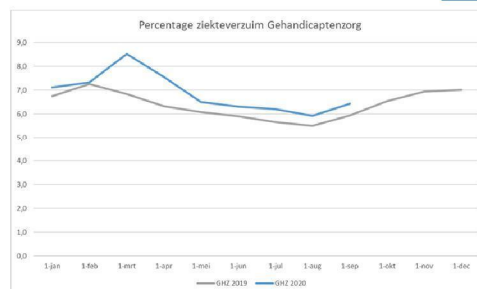
Boodschap

- Het ziekteverzuim neemt toe in de VVT, gehandicaptenzorg en de ziekenhuizen, waardoor de continuïteit van zorg onder druk komt te staan.
- In de VVT is het verzuim het hoogst en in de ziekenhuizen het laagst
- Bron: Vernet (optelsom kortdurend en langdurend verzuim van zorgpersoneel en administratief personeel tezamen).
- Instellingen signaleren dat veel vacatures moeilijk zijn op te vullen.

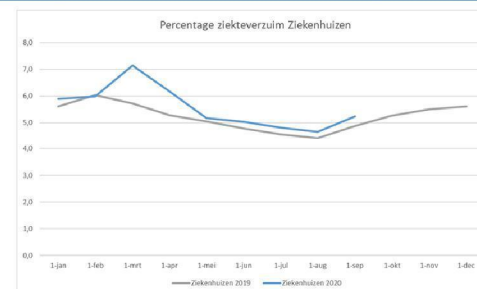
Toelichting

- Vanaf mei 2020 is het verzuim 1%-punt hoger dan in 2019. NB: 1% van de arbeidskosten in de VVT-instellingen is ca. €120 mln. op jaarbasis.
- Tussen locaties zijn er enorme verschillen.
- Er zijn signalen dat er locaties zijn waar het verzuim hoger is dan 20%;
- Er zijn signalen dat als er op een locatie covid-19 besmettingen zijn, het registreren en melden van verzuim bij Vernet niet de hoogste prioriteit heeft. Mogelijk is het feitelijke verzuim dus hoger.
- Uitgezocht wordt of de cijfers ook afwezigheid door quarantaine/isolatie omvatten.

Toelichting

- Vanaf mei 2020 is het verzuim ½ %-punt hoger dan in 2019.
- Het verzuim is lager dan in de VVT, maar hoger dan in de ziekenhuizen.

Toelichting

- In de ziekenhuizen ligt het ziekteverzuim lager dan in de VVT en de gehandicaptenzorg.

Effecten van afschaling en welbevinden en jeugd

Boodschap:

- De crisis vraagt een hogere inzet van mantelzorgers
- De crisis schaadt de psychische gezondheid o.a. van cliënten in de GGZ
- De crisis schaadt het (mentaal) welbevinden van jongeren en jongvolwassenen harder dan andere leeftijdsgroepen.

Psychische gezondheid

Bron: SCP: beleidssignalement:

Eerste doordenking maatschappelijke gevolgen coronamaatregelen

Gevolgen van de coronacrisis voor de psychische gezondheid

- Naast de stress die het verontrustende nieuws over de gevolgen van de ziekte zelf veroorzaakt, hebben ook de maatregelen om de verspreiding van de ziekte tegen te gaan effect op de psychische gezondheid van mensen.
- De maatregel om sociale afstand tot elkaar te houden kan leiden tot stress, angst, boosheid en frustratie en verveling, zeker als de periode langer (dan tien dagen) duurt.
- Er zijn ook aanwijzingen voor psychische gevolgen op de langere termijn, na de periode van quarantaine (ibid).
- Klachten kunnen, bijvoorbeeld, variëren van posttraumatische stress, smetvrees, angst voor en vermijden van drukke plaatsen, alcoholmisbruik en depressie.
- Zorgen om financiële gevolgen van de sociale isolatie en baanverlies spelen daarbij waarschijnlijk ook een rol.

Jeugd

Bron: Amsterdam UMC (8-18 jaar): *Coronamaatregelen maken kinderen en jongeren angstiger en somberder.*

- Kinderen en jongeren geven aan meer mentale gezondheidsproblemen te ervaren dan in 2018. Zo hebben ze meer last van slaapproblemen (+5%), somberheid (+10%) en angstklachten (+15%)
- Het percentage kinderen met dusdanig ernstige angstklachten dat er op zijn minst hulp aangeboden zou moeten worden, verdubbelde van 8% naar 16%.

Bron: *1Vandaag opiniepanel (8 sept) onder 25.000 mensen 18+. Hoe gaat het met ons in de coronacrisis?*

- 74% van de jongvolwassenen (18-35 jaar) heeft last van mentale klachten t.o.v. 48% van de 65-plussers.
- Meest voorkomende klachten onder jongvolwassenen zijn stress (40%), eenzaamheid (38%) en aanhoudende vermoeidheid (36%).

Bron: Jong Pit: *Corona effect, analyse voor jongeren met een chronische aandoening (nov 2020, 13-34 jaar)*

- 60% van de jongeren heeft beperkte toegang tot zorg en 10% heeft helemaal geen toegang tot zorg.
- 33% is bang dat bestaande klachten hierdoor verergeren. Voor de helft van de jongeren is geen alternatief beschikbaar.
- Met name psychotherapie en revalidatie/fysiotherapie op afstand brengen veel gemende gevoelens met zich mee. Vaak werd er besloten de zorg online of telefonisch (en vaak kortere tijd) te doen, terwijl dit voor de jongere niet gewenst is.

Kwetsbare personen thuis: signalen, cijfers en acties

Mantelzorg in cijfers

- 4,4 miljoen mensen in Nederland geven mantelzorg en ook 1 miljoen vrijwilligers dragen hun steentje bij rondom zorg en ondersteuning.
- 80% van deze mantelzorgers redt zich goed. 20% heeft aandacht en ondersteuning nodig.
- 750.000 mantelzorgers geven langdurig en intensief mantelzorg.
- Ongeveer 10% voelt zich overbelast.

Actieplan Mantelzorg afspraken

- Brede grote landelijke tv-campagne in november
- Landelijk adviesteam voor gemeenten voor o.a. goede respijtzorg
- 1 instructie voor alle verzekeraars om mantelzorgers goed door te geleiden naar juiste ondersteuning.
- 1 landelijke website waar alle ondersteuning per gemeente te vinden is.
- Coördinatiepunten tijdelijk verblijf verbreden met aanbod respijtzorg.

Dak- en thuisloze mensen

- In het voorjaar riep het kabinet mensen op binnen te blijven. Maar wat als je geen huis hebt?
- Samen met RIVM, gemeenten, opvanginstellingen en cliëntenorganisaties is een richtlijn opgesteld voor de opvang van dak- en thuisloze mensen.
- Deze richtlijn wordt regelmatig van een update voorzien.
- Begin oktober is een nieuwe versie gepubliceerd met het oog op de winterkoudeopvang.
- (Uit de eerste onderzoeksresultaten blijkt dat het aantal besmettingen onder dakloze mensen gering is.)
- Voor beschermd wonen geldt dat mensen over het algemeen op 1 persoonskamers wonen. Deze sector sluit zich grotendeels aan bij de richtlijn van de GGZ.

Mensen met een beperking en/of chronische ziekte(n)

In Nederland hebben ongeveer twee miljoen mensen een beperking of chronische ziekte. De uitbraak van COVID-19 - en de maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn genomen – zijn ingrijpend voor mensen met een beperking of chronische ziekte, hun mantelzorgers, zorgverleners, ondersteuners en hun naasten.

De belangrijkste geleerde lessen:

- Maatregelen moeten **gezamenlijk worden gedragen** zodat mensen met verhoogd risico gelijkwaardig kunnen meedoen in onze samenleving.
- **Erkenning en waardering** voor de doelgroep, hun naasten en de sector, omdat deze tijd veel van hen vraagt.
- **Continuïteit** van zorg en ondersteuning en van contact met naasten moet bij een toename van besmettingen zo goed mogelijk worden geborgd.
- Er wordt met Vilans en cliëntenorganisaties gewerkt aan een **beter informatievoorziening** voor groepen die verhoogd kwetsbaar zijn.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties

- Veilig Thuis: Geen stijging te zien van meldingen en adviezen.
- Wel veel vragen via de chatfunctie die in juli is gelanceerd; ongeveer 400 chats per week.
- Vrouwenopvang: Inmiddels merken meerdere instellingen voor vrouwenopvang een lichte toename van aanmeldingen voor diverse vormen van hulp, zowel opvang als ambulant.
- Het codewoord bij apothekers is op 1 mei ingevoerd en intussen al tientallen keren gebruikt.
- O.b.v. eerste ervaringen is de conclusie dat het een nuttig extra instrument is voor slachtoffers om op een laagdrempelige manier hulp te vragen.

Thuiswonende ouderen

Richtlijn testbeleid en PBM zorg/ondersteuning thuis is duidelijk en beschikbaar

Routekaart 'kwetsbare ouderen' Een factsheet "aanvullende adviezen op de routekaart voor thuiswonende ouderen" is beschikbaar.

Digitale zorg/ondersteuning Aanbieders van zorg of ondersteuning die rond de coronacrisis extra wilden inzetten op digitale zorg of ondersteuning op afstand voor mensen thuis (zoals beeldschermzorg), kunnen een aanvraag kunnen doen in het kader van de SET Covid-19 2.0.

Strategie voor kwetsbare ouderen thuis Met de koepels is een strategie voor kwetsbare ouderen thuis op basis geleerde lessen voor de toekomst opgesteld. **Het RIVM monitort** aan de hand van ambities structureel de stand van zaken bij ouderen thuis.

Ondersteunen van het maatschappelijk initiatief Vanaf het begin van de crisis zijn er veel maatschappelijke initiatieven ontwikkeld om mensen (thuis) te ondersteunen met kleine en soms ook grote gebaren. Dit maatschappelijke initiatief kan rekenen op steun vanuit VWS.

Eenzaamheid

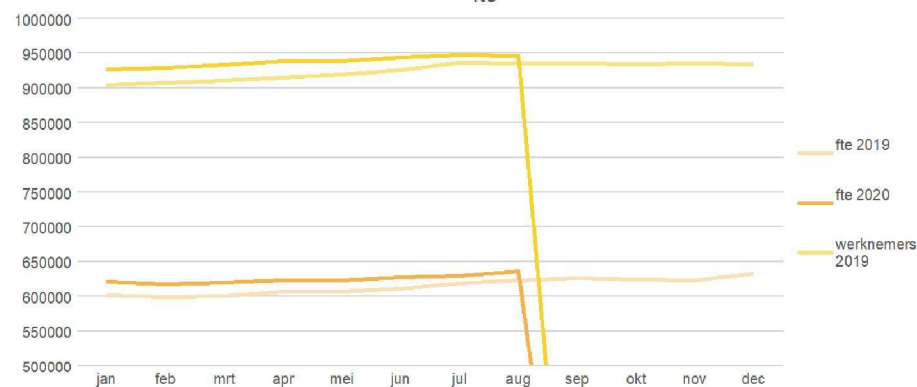
- **Gebruik maken van landelijke netwerk en structuur**
- **Dit netwerk is zeker nu in deze tijd op allerlei wijzen actief om mensen sociale steun te bieden:**
 - Eenzaamheid **signaleren** (meld/signaalpunten, huisbezoeken, luisterlijnen)
 - Bespreikbaar maken** (publiekscampagne, toolkit over gespreksvoering)
 - (duurzaam) **aanpakken** (subsidie van initiatieven, effectieve aanpakken verspreiden)
- Met de **feestdagen extra aandacht** voor eenzaamheid en mooie kleine gebaren

4. Druk op arbeidsmarkt zorg

In 2020 werken meer mensen in de zorg dan in 2019

Aantal werknemers en aantal fte

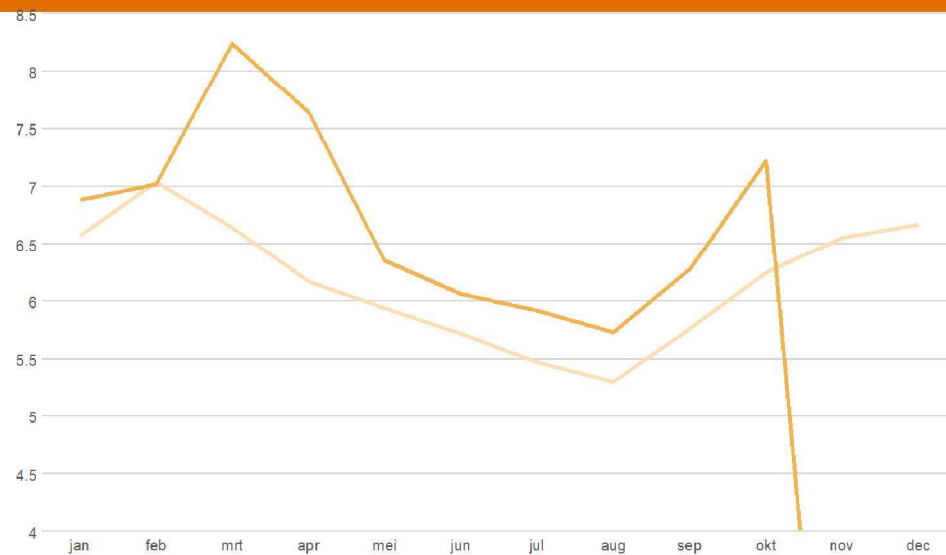

FIGUUR aantal werknemers in de zorg, per maand in 2019 en 2020 (totaal en in aantal fte)

Bron: PFZW, 2020

Branche	Aantal fte		Aantal werknemers	
	augustus 2019	augustus 2020	augustus 2020	augustus 2020
HZ	18.162	18.699	30.775	31.353
RC	6.952	6.899	9.815	9.723
ZKH*	149.107	151.727	198.728	202.782
GHZ	130.079	133.916	190.865	192.738
GGZ	66.007	67.237	83.232	83.971
VVT	252.214	257.069	421.446	425.694
Totaal	622.521	635.547	934.861	946.261

Het verzuimpercentage ligt fors hoger in 2020

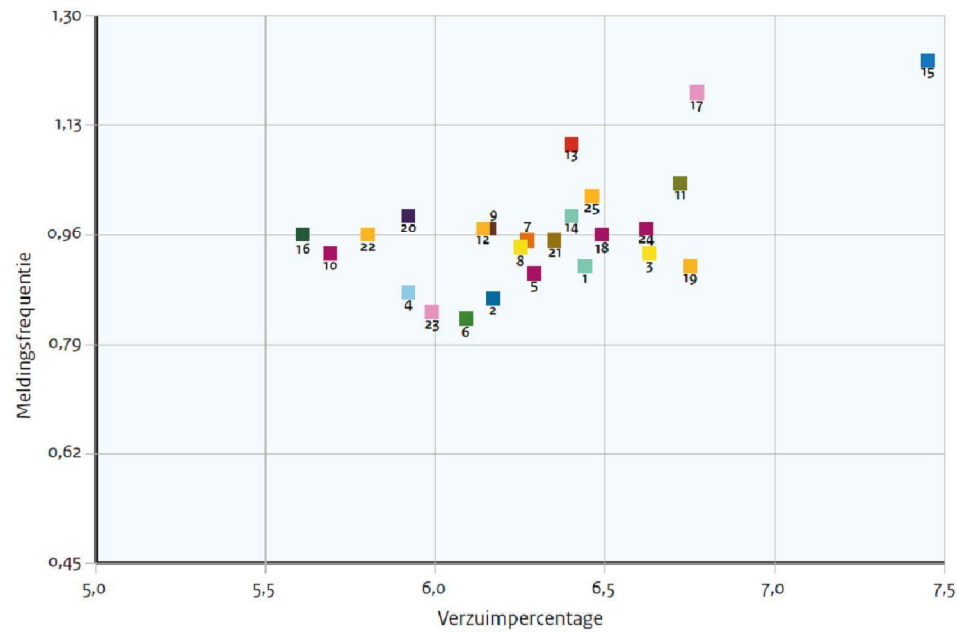

FIGUUR
verzuimpercentage, per
maand in 2019 en 2020
NB. Excl.
thuisquarantaine, tenzij
men daadwerkelijk ziek is

Bron: Vernet, 2020

Branche	okt 2019	okt 2020
ZKH	5,27	6,30
GHZ	6,54	7,20
GGZ	6,27	6,47
VVT	7,05	8,40
Totaal	6,25	7,22

Verzuimpercentage en meldingsfrequentie naar Veiligheidsregio: forse regionale verschillen

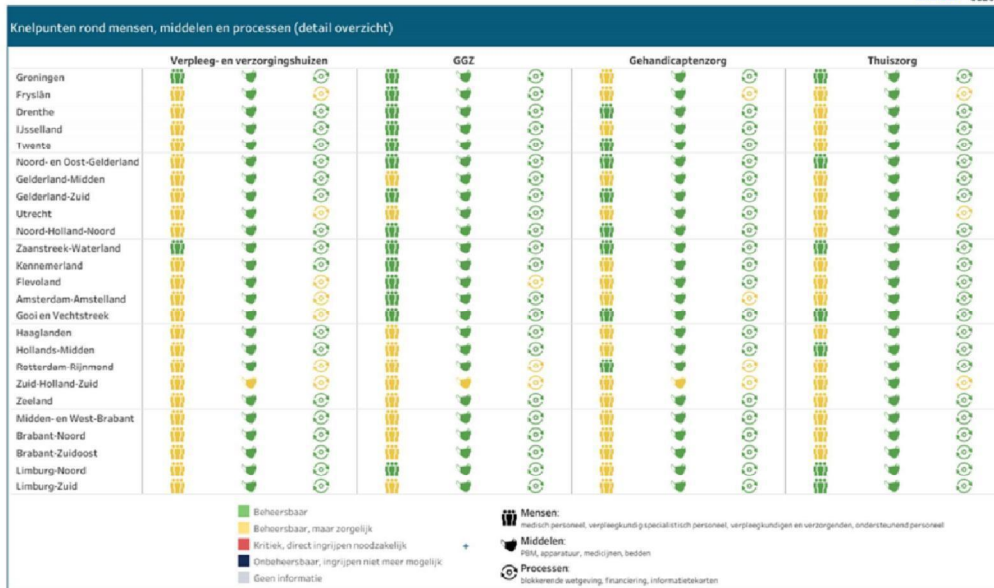
FIGUUR
verzuimpercentage en
meldingsfrequentie per
regio in 2020

Bron: Vernet, 2020

Nummer	Veiligheidsregio
1	Groningen
2	Fryslân
3	Drenthe
4	IJsselland
5	Twente
6	Noord-en Oost-Gelderland
7	Gelderland-Midden
8	Gelderland-Zuid
9	Utrecht
10	Noord-Holland-Noord
11	Zaansreek-Waterland
12	Kennemerland
13	Amsterdam-Amstelland
14	Gooi en Vechtstreek
15	Haaglanden
16	Hollands-Midden
17	Rotterdam-Rijnmond
18	Zuid-Holland-Zuid
19	Zeeland
20	Midden-en West-Brabant
21	Brabant-Noord
22	Brabant-Zuidoost
23	Limburg-Noord
24	Limburg-Zuid
25	Flevoland

VERTROUWELIJK: De personeelscapaciteit is een groot knelpunt in alle zorgsectoren

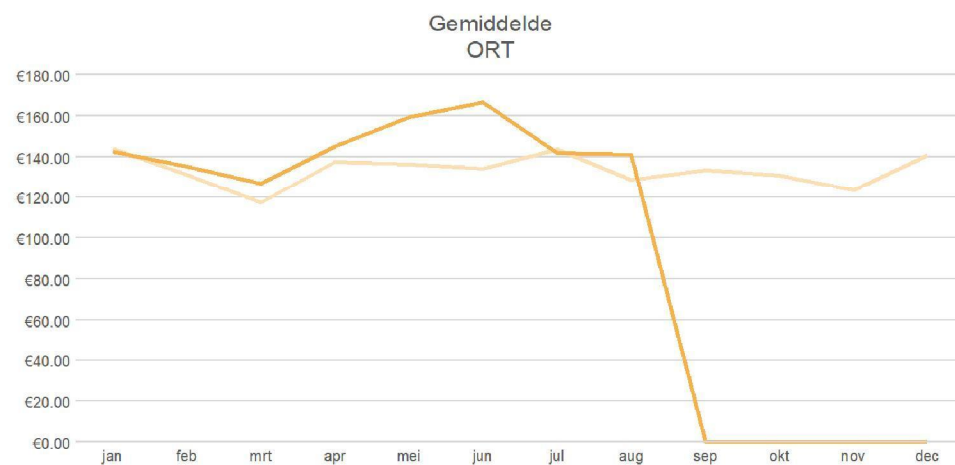
Data: Landelijke Uitvraag Niet-Ziekenhuiszorg
Laatst bijgewerkt: 26-11-2020 15:01:00
Peildatum: 25-11-2020

FIGUUR knelpunten
rond mensen,
middelen en
processen, week 48
naar
veiligheidsregio

Bron: GGD GHOR
Nederland, 2020

De gemiddelde onregelmatigheidstoeslag (ORT) was in Q2 2020 hoger dan in 2019.

FIGUUR gemiddelde onregelmatigheidstoeslag (ORT), per maand in 2019 en 2020

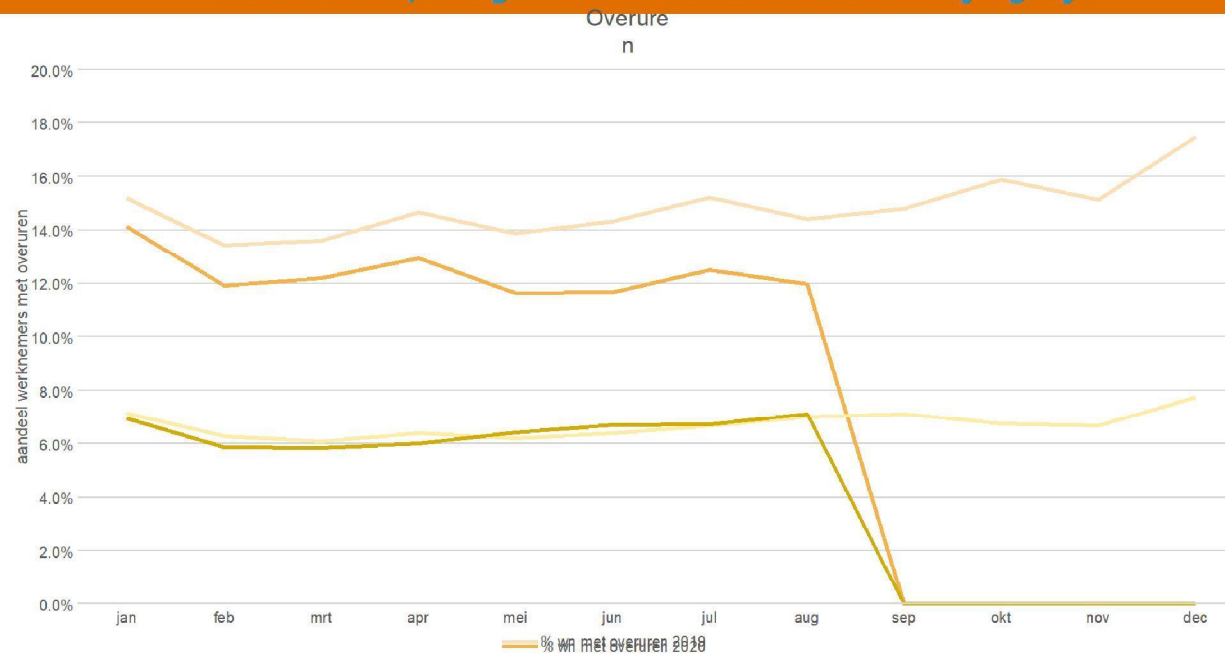
NB1. ORT wordt niet altijd uitbetaald in de maand waarin de onregelmatige diensten zijn gedraaid

NB2. loonsverhogingen in 2020 werken door in ORT

Bron: PFZW

Branche	augustus 2019	augustus 2020
HZ	€ 52,33	€ 50,27
RC	€ 64,64	€ 70,52
ZKH	€ 138,37	€ 165,00
GHZ	€ 112,77	€ 123,65
GGZ	€ 105,66	€ 110,64
VVT	€ 142,84	€ 151,96
Totaal	€ 128,64	€ 141,12

Het aandeel werknemers dat overuren heeft gemaakt is lager dan in 2019; het gemiddeld aantal overuren blijft gelijk

FIGUUR aandeel werknemers dat overuren heeft gemaakt en gemiddeld aantal overuren per werknemer die overuren heeft gemaakt, per maand in 2019 en 2020

Bron: PFZW, 2020

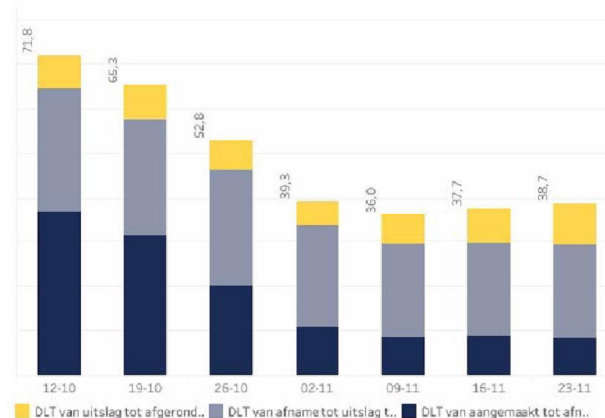
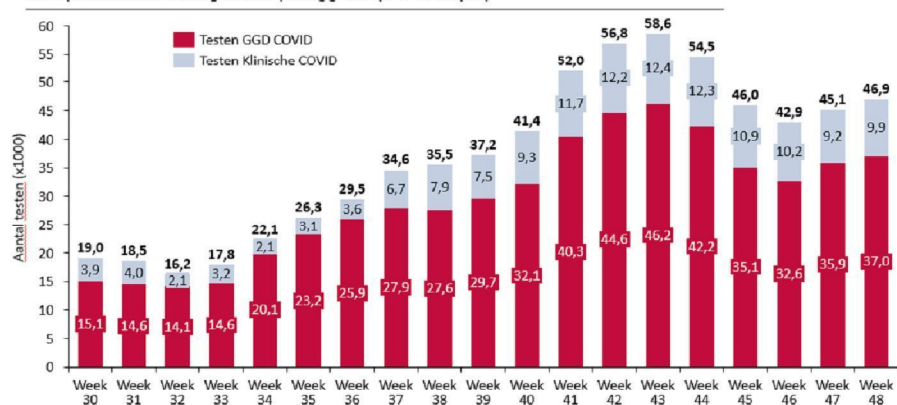
5. Testen en traceren

Zicht houden op het virus

Boodschap:

- In **week 48** werden er bij de GGD teststraten maar liefst **37.050 COVID-19 testen/dag** afgenomen. In **totaal** werden er –inclusief cijfers van ziekenhuizen, verpleeghuizen en huisartsen – **47.300 COVID-19 testen/dag** afgenomen.
- De **gemiddelde** tijd tussen het inplannen van een testafspraak en de testuitslag was in de **reguliere GGD teststraten** in week 47 **39,6 uur** en in week 48 **40,3 uur**.
- De GGD-en hebben inmiddels meer dan **300 testlocaties**. Er zijn 7 XL locaties geopend in Groningen, Schiphol, Utrecht, Haaglanden, Rotterdam – The Hague Airport, Breda en Eindhoven. De andere 12 locaties worden voor eind december geopend.
- Naast het opschalen van de testcapaciteit, wordt de BCO capaciteit flink uitgebreid. Op dit moment is er ongeveer **6.810 fte** beschikbaar voor BCO, landelijk en regionaal. Met de huidige capaciteit kunnen 94% van de GGD-en alle positieve uitslagen opvolgen met volledig BCO of met volledig BCO waarbij geen monitoringsgesprekken worden uitgevoerd op dag 5 en dag 10.
- De capaciteit wordt **per week met ca. 340 fte** (ca. 250 landelijk en ca. 90 regionaal) verder uitgebreid. Door het efficiënter inrichten van de opleiding hebben de GGD'en **half december 7.500 fte beschikbaar** voor het uitvoeren van BCO, dit is meer dan gepland volgens de roadmap (6840 fte). GGD beziet momenteel verbeteringen in het werkproces en de uitvoering. Daarmee kan met **dezelfde capaciteit grotere aantallen** – en varianten – BCO worden uitgevoerd.

Verloop van het aantal testen gemiddeld per dag gedaan (in '1000 samples)

Landelijke gemiddeldes van doorlooptijden (gemiddelde van doorlooptijden reguliere GGD teststraten en prioriteitsstraten). Bron: GGD GHOR.

Deze aantallen tests zijn alleen te realiseren als alle schakels in de keten (afpraak, afname, lab, uitslag) afgestemd opschalen.

Ontwerp Fasering Testen

	November 2020	December 2020	Januari 2021	Februari 2021	Maart 2021
Spoor 1 Basis Testinfrastructuur <i>Maakt huidige PCR testen, ook Introductie LAMP, Antigen sneltest en ademtest in teststraten voor snelheid en volume</i>	EXTRA naast huidige PCR structuur: • Opbouwen huidige testlocaties en labcapaciteit • Behouden voorrangzorg en onderwispersoneel	EXTRA: • Openen fijnmaziger testlocaties voor sneltesten & PCR • Openen XL locaties	• Verdere ophoging aantal testen • Start experiment grootschalig en frequent testen	• Verdere ophoging aantal testen • Concludes experiment grootschalig en frequent testen	• Verdere ophoging aantal testen • Stop op de horizon: mogelijkheid voor iedereen om maandelijks te kunnen testen (met en zonder klachten)
Testcapaciteit	Circa 70.000	Circa 90.000	Circa 100.000 - 150.000	Circa 150.000	In totaal circa 175.000
Doelgroepen	Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen	• Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen, RCO's, CoronasMelder • Inkomende reizigers uit risicogebieden	• Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen, RCO's, CoronasMelder en inkomende reizigers uit risicogebieden • Besluit nemen over toevoegen asymptomatische doelgroepen	• Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen, RCO's, CoronasMelder, reizigers & eventueel andere asymptomatische groepen	• Mensen met en zonder klachten
Spoor 2 Bedrijven en instellingen • Werkgevers voor werknemers • Ondernemers voor klanten	• Voorbereiden testlogistiek, ICT, CoronIT en medische randvoorwaarden • Verdeel systematisch testen	• Start testen door werkgevers/ondernemers	• Uitbreiden aantal testen via werkgevers/ondernemers • Field lab evenementen	• Uitbreiden aantal testen via werkgevers/ondernemers • Field lab evenementen	• Uitbreiden aantal testen via werkgevers/ondernemers • Stop op de horizon: mogelijkheid voor iedereen om maandelijks te kunnen testen (met en zonder klachten)
Testcapaciteit	Voorbereiding	Circa 10.000 - 50.000	Circa 50.000 - 100.000	Circa 50.000 - 100.000	Nader te bepalen
Doelgroepen Hier toe behoren ook werkgevers in de zorg, onderwijs, kinderopvang en politie.	Mensen met klachten en uitbraken zorginstellingen	Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen	• Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen • Besluit nemen over toevoegen asymptomatische doelgroepen	• Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen, eventueel andere asymptomatische groepen	• Mensen met en zonder klachten
Spoor 3 Begeleide thuisafname/thuistest <i>Burgers kunnen thuis worden getest of 'a d u s' testen. Daarmee kan men deelnemen aan het sociale netwerk, o.a. toegang evenementen</i>	• Onderzoeksneltest voor begeleide thuisafname voor kwetsbare, niet-mobiele mensen opschalen.	• Validatietest van begeleide thuisafname/thuistest	• Validatie thuis testen • Te beginnen met zorgpersoneel	• Validatie thuis testen • Te beginnen met zorgpersoneel	• Mogelijke start thuis testen
Testcapaciteit			Pilots, 10.000/dag	Pilots, 10.000/dag	
Doelgroepen	Nog niet van toepassing	• Start validatie thuis testen.	Doelgroep nader te bepalen	Doelgroep nader te bepalen	• Voortemmen: mogelijkheid voor iedereen om maandelijks te kunnen testen